

KUDEB'e destek vermek gerek

► İstanbul geçen sene Tehlike Altındaki Dünya Mirası Listesi'ne alınmadıysa bunun birinci sebebi İBB KUDEB-Koruma Uygulama Denetim Müdürlüğü'nün yaptığı doğru çalışmalarıdır. Koruma mevzuatları çerçevesinde yürüttüğü Ahşap Eğitim Atölyesi, Konservasyon Laboratuvarı, Taş Eğitim Atölyesi hem Süleymaniye'de hem de Zeyrek'te koruma lehine çok önemli işlere ön ayak oluyor.

Bütün arkadaşlar bu yönde çalışmalarını sürdürdüler. İlk çalışma yapılmıştır.

Anıt eserler doğal etkilere çok açık, bu durum dünyadaki bütün eserler için geçerli. Koruma bilincinin yerleştirilebilmesi için, ilkokula devam eden çocuklara binaların temelleri ve kenarlarındaki çiçekleri öğretmenleri nezaretinde toplatma-

lı, ödül olarak da birer kitap hediye edilmeli. Lise çağındakileri ise anıt eserlerin üzerine çıkarıp temizlik yaptırılmazız lazım.

Tek görevimiz karınca misali sürekli ve sabırla çalışmak. Kültür bir haftada kazanılan bir olgu değildir. O yüzden görevimiz mevcut

kültürü korumak olmalı; çünkü kültür de altın gibi değerli bir varlıktır. KUDEB'in yaptığı koruma, onarım ve denetim sorumluluklarının dışında yaptığı en önemli iş de bilinçlendirme. Dolayısıyla her idarenin KUDEB'e destek vermesi gerektiğine inanıyorum.

İBB Sit Alanları Alan Yönetimi Başkanı İhsan Sarı

Vatandaşa yardımcı oluyor

► Koruma Kurullarında basit bir çatı onarımı için bile onay çıkmaz. KUDEB ise eserlerin içinde yaşayan aileleri doğru yönlendirip kazanmak için oldukça önemli bir konumda bulunuyor.

Bu açıdan bakınca vatandaş yalnız kalmıştı. Sahipleri bu zorluklar karşısında müdahaleleri bazen yapamadı, bazen yarım yamalak tamirlerle idare ettiler, ama iyi ki yapmışlar çünkü bu sayede pek çok yapı ayakta kalabildi. Bu kaçak tamiratlar binaları bugüne getirebildi, yıkıp yok da edebilirlerdi. Önemli olan eserin bir şekilde çekirdeğini korumuş olması. KUDEB bu konuda insanlara el uzattı. Vatandaş bu el uzatmayı da doğru

algıladı. Basit çatı aktarımı, kaplama-doğrama değiştirmek gibi ihtiyaçları projeye gerek duymadan gerçekleştirebilir olduğu ortaya çıktı. İnsanlar artık uzman denetiminde bunu yapabilir hale geldi. Yapıların kolayca korunabileceği bilinci gelişti.

Ahşap binayı korumanın zamanında yapılan müdahalelerle gerçekleştirileceği anlaşılmış oldu. Vatandaştan para almadan fonları kullanarak bu çalışmalar yapılabilir oldu. Büyükşehir Belediyesi bu konuda büyük atılımlar gerçekleştirdi.

Bu sebeple çalışmaların hız kesmeden devam edeceğine ve daha iyi işler ortaya çıkacağına inanıyorum.

İBB -Tarihi Çevre ve Koruma Müdürü Cem Eriş

Semt sakinleri artık KUDEB gönüllüsü olmak istiyor...

► Ali Bey, kısaca sizi tanıyabilir miyiz?

Evet, 59 yaşındayım ve doğma büyüme İstanbulluyum. Üsküdar'da oturuyorum, orası da tarihî dokusunu fazla kaybetmemiş bir semtimiz. Çocukluğumda Koşuyolu'nda oturan bir dostumuza ziyarete giderken II. Mahmud'un yaptırdığı çeşme vardı, Bir de Beykoz'da Karakulak suyu, her geçişte hayran hayran bakardım, hafızama kazınmış çeşmelerin güzelliği... Burada da II. Mahmud'un kitabeli bir çeşmesi var. Esas babam meraklıydı, zaman zaman evimize yakınındaki farklı çeşmelere su almaya giderdik... Bence, su yoksa hayat olmaz. Biz de bölgede esnaflık yapıyoruz ve bu tahribatlara karşı hassasız. İşyerimiz de restore edilmiş tarihî bir yapı...

Sizce esnaf eski esere ne kadar duyarlı?

Mercan Vergi Dairesi'nin hemen karşısında tarihî bir çeşme var. Sabah erken ve akşam geç saatlerde bu çeşmenin önünden geçirim. Yanında bulunan konfeksiyoncunun elbiseleri hep çeşmenin önünde durur. Bir gün konfeksiyoncunun tezgahını açmadığı bir saatte tesadüfen oradan geçiyordum, ne göreyim; çeşmenin kitabesi üzerine delikler açılmış, dübellere bir tente takılmış. Yalak bile doldurulmuş. Adeta eser katledilmiş. Şahane bir çeşme, uzunca bir de kitabesi var. Ben de civardaki çeşmelerde çalışma yapan arkadaşlardan KUDEB'i öğrendim ve şikayetlerimi ve önerilerimi sunmak için size geldim.

KUDEB tarafından yapılan çalışmalara bölge esnafının yaklaşımı nasıl oldu?

Kendi aramızda geçen konuşmalarda yapılan çalışmaları beğendiğimizden sıkça bahsediyoruz. Biliyorsunuz Süleymaniye, Beyazıt üniversite mekanı, öğrencilerin de kesinlikle beğendiklerini düşünüy-

Ali Baştuğ, Mart ayı başlarında KUDEB'e geleceğimize gönüllümüz olmak istediğini söyledi... Biz de kendisini daha yakından tanımak için birkaç soru sorduk...

Ali Baştuğ

yorum. Gençlerden çok ümitliyim. Bir zamanlar sokağımızda han olan yerde bir konak varmış mesela, eğer ayakta kalsaydı sokağımızın havası başka olurdu... Keşke bugünlere ulaşabilseydi... Kirazlı Mescit'in orada bulunan köşk yıkılmadan önce tavan işlemlerinin resmini bir arkadaşın yardımıyla çekme imkânına sahip olduk. Ahşap yapılara ve çeşmelerle ilgili çok anım var. Çocukluğumda Haseki'de muazzam bir köşk vardı. Bu köşkün bekçisi de babamın ahbabıydı. Burada gömme dolaplar, banyolar ve muhteşem bir

mimarîyle karşılaşmıştım. Köşk daha sonra yıkıldı ve otopark oldu. Ne zaman oradan geçsem anılarım canlanıyor. Hatta Kocamustafa Paşa'da Sümbül Efendi'nin arkası yan yana konaklardan oluşuyordu... Bu anlattıklarım 1960 öncesiydi, şimdiye çok şey değişti, ama yaptığınız çalışmalar benim anılarımı canlandırdı.

Sanırım, kitabeleri okuyamamak, üzerinde yazanı anlamamak insanları çeşmelere yabancılaştırıyor. Siz bu konuda ne düşünüyorsunuz?

Hacca gittiğimde Mekke'de bulunan bir kitabeyi okuyamamak beni üzmüştü. Eski yazıyı yabancılar bizden daha iyi okuyorlar... En azından kitabenin yanına Latin harfleriyle yazılmış halini de koymak lazım ki bilmeyenler de bu şekilde öğrensinler, ama sanırım sizler böyle bir çalışma başlatmışsınız. Etnaf arkadaşlarım adına çok teşekkür ederim..

Yeni nesil gerçekten eski eserlerin korunması konusunda duyarlı. Özellikle de çeşme duvarlarına yerlere afiş asanlara müdahale etmek gerekiyor. Neyse ki artık İBB KUDEB'e bu konularla ilgili şikayetlerimizi sunma imkânımız var. İyi yapılan bir restorasyon çalışmasının halk tarafından da korunacağına inanıyorum. Şehir dışından gelen öğrencilere de gönüllü olarak turist rehberliği yapıyorum. İstanbul'da çok fazla bilinmeyen sarnıç, çeşme ve bentler hakkında bilgiler vermeye çalışıyorum.

Yurtdışında bu tip işler daha çok toplum gönüllüleri tarafından yapılır. Sizlerde kabul ederseniz, ben de artık bir KUDEB gönüllüsüyüm, önerilerimi zaman zaman sizlerle paylaşmak, tarihimizi tahrip edenleri uyarmak istiyorum..

Elbette kabul ederiz, verdiğiniz bilgiler için çok teşekkür ederiz.

► Necati Amca, kaç yaşındasın?

Adım Necati Karabiyik. 1926 yılında Antalya Ormana'da doğmuşum.. Hanımım Perihan Karabiyik. Babam Fatih Medresesi'nde öğrenim görmüş, İstanbul'un havası ona yaramamış, hastalanınca memlekete dönüp öğretmenlik yaptı. Köyümüzde öncekleri okul yoktu. Babam gelince hem camide vaaz verip hem de öğretmenlik yaptı. Ben okumadım, bağ bahçe işleriyle uğraşırđım. Kardeşimi okutup hakim yaptık.

Bu mahallede ne zamandır yaşıyorsunuz?

Biz 58 yıl önce evlendik ve İstanbul'a geldik. Önceleri Unkapanı'nda oturduk. Sonra başka bir eve taşındık. Diğer bir evde 36 sene oturduk. 12 sene önce bir hemşerimiz bu evi bakamadığı için bize sattı. Fakat evin bir hayrı yoktu o sırada, kiracılar berbat etmişti. Biz de biraz onarımlar yaptırđık.

Zeyrek, Sinanağa Mahallesi, Küçük Sokak No: .. 'da oturan mahallenin en yaşlı ailelerinden Necati Amca ve Perihan Teyze ile konuştuk...

Ahşap evin ne gibi sıkıntıları oluyor?

Ahşap ev, kâğır gibi olmuyor, temizlik ve bakım istiyor. KUDEB evimizin dış cephesini onardı, ahşap kısımlarını tamir etti ve boyadı. Belediyenin ahşap ustaları çok çaba sarf etti. Onları iyi misafir etmeye çalıştık.

Mahallede komşularınızla görüşüyor musunuz?

Eskiden mahallede daha çok tanıdığımız vardı. Herkes bir yana dağıldı. Çocuklarımızla birlikte oturuyoruz. Evimizin köşesindeki tarihî çeşmeyi de tamir ediyorlar. O da mahalleye ayrı bir güzellik katacak... Büyükşehir Belediyesi'ne evimiz için yaptıklarından dolayı teşekkür ediyoruz. 83 yaşındaki Necati Amca "Şuraya hoşgeldiniz, birlikte geldiniz. Hoşumuza gitti. Her zaman bekliyoruz. İnşallah biz de sizi ziyaret ederiz." diyerek hiç üşenmeden küçük adımlarla oturduğu sedirden kalkıp bizi kapıya kadar geçirdi.

Zeyrek Mah. Bıçakçı Çeşmesi Sok.

No: 52'deki dört katlı ahşap evin sahibi Siirt'ten İstanbul'a göç eden Hediye Güçlü ile ahşap evleri hakkında konuştuk...

► İstanbul'a göç sebebiniz neydi?

52 yaşındayım, Siirt'te işsizlik çok büyük bir sorundu. Özellikle çocuklar büyüyünce bu daha çok etkiledi. Önce büyük oğlum İstanbul'a geldi. Beş yıl sonra da ısrar edince biz de göç ettik. Geliş o geliş, bir daha geri dönmedik, yaklaşık 10 yıldır İstanbul'dayız.

Evinizde kaç aile kalıyor?

Burada üç aile kalıyoruz. Zaten evimiz de dört katlı ahşap bir bina. Altı torunum var. Çocuklarım ve eşimle birlikte toplam 17 kişiyiz.

Neden bu ahşap evi tercih ettiniz?

Biz çok kalabalığız. Bu sebeple kimse bizi kiraya kabul etmiyordu. Bu sokakta bir bodrum katında kalıyorduk. Hep gözüm bu evdeydi

o sıralarda. O zaman biraz haraptı, ama bodrumdan daha iyidir diye düşündük. Sahibine kiraya vermesi için gittiğimizde bize satmayı teklif etti. Nasibimiz varmış, taksitle bu evi satın aldık Hep duacıyım. Bir de bu evde bir deprem yaşadık. fakat biz hiç hissetmedik. Hatta karşı komşularımız evlerinden koşarak kaçtılar. Ahşap binada yaşamının bir avantajını daha yaşayarak görmüş olduk..

Ahşap bir binada ne gibi zorluklarla karşılaşıyorsunuz?

Ben çok memnunum. Rutubetten eser yok. Bodrum katta kalırken romatizma olmuştum. Burada hiç öyle bir derdim kalmadı. Akrep bile vardı orada. Burası tertemiz. Şansımız varmış.

KUDEB tarafından eviniz onarıldı. Evinizin onarılması sırasında sıkıntı yaşadınız mı?

Onarımlar sırasında çatıda çok uzun çalışacakları için en alt kata taşındık, bir süre böyle idare ettik. Ustalar çok iyi insanlardı. Yaptıkları işlerden çok memnun kaldık. KUDEB'in yardımı sayesinde bize de evin içindeki onarımları yaptıracak para kaldı. Büyükşehir Belediyesi'ne duacıyız.

Evinizin onarımı kaç ay sürdü?

Onarım yaklaşık dört ay sürdü...

Evinizin rengini beğendiniz mi?

Ben daha koyu bir renk tercih ederdim çünkü açık rengin temizliği güç oluyor. Fakat eskiden böyleymiş, böyle uygun bulundu, biz de kabul ettik.

Abdülaziz ve Hediye Güçlü torunları ve çocuklarıyla birlikte, KUDEB tarafından onarılan ahşap evlerinde yaşıyorlar.